

Can yoldaşımızı andık

Geçen yıl 31 Aralık'ta yitirdiğimiz can yoldaşımızı, Bedir'imizi, Londra'da, ona yaraşır bir toplantıyla andık.

Toplantı yaptığımız binanın giriş salonunda, geçen yıl Bedir yoldaşın katafalkının olduğu yere, kızıl bayraklar arasında, orak-çekiçli kızıl örtülmüş masanın üstüne Bedir yoldaşın küllerine, onun anısına geçen yıl açılmış olan defter koyulmuştu. Masanın arkasındaki duvar panosu ise Bedir yoldaşın resimleriyle ve okuduğu okullardan aldığı çok sayıda başarı belgesiyle donatılmıştı.

Alt salonun ve üst salonun bütün duvarları çok özlediğimiz can yoldaşımızın resimleri ve kızıl üstüne siyah orak-çekiçli, TKP imzalı "seni yaşatacağız" yazan afişlerle donatılmıştı

Toplantı salonunun karşımızda

duran duvarında şu sözler yazılıydı:

"Selam olsun Mevlut yoldaşa selam olsun devrimci mücadeleye adını yaşamaıyla yazanlara"

Salonun öteki duvarlarında da, Türkiye Komünist Partisi flaması ve Bedir yoldaş için kızıl bezler üzerine siyah harflerle yazılmış, titizlikle hazırlanıp, tiril tiril ütülenmiş çeşitli flamalar vardı. Salonun ve toplantının bu titiz hazırlığı, sanki Bedir yoldaşımızın özelliklerini yansıttıcasına bütün toplantılarımızdan daha güzeldi.

Türkiye Komünist Partisi marşının fondan çalındığı salonda yerlerimizi aldıktan sonra Yıldırım Gıneli yoldaş toplantıyı açtı ve hepimizi dünyada ve Türkiye'de devrim mücadelesinde toprağa düşmüş tüm şehitlerimiz ve Bedir yoldaşımız için

saygı duruşuna çağırdı. Saygı duruşu sırasında, korocu yoldaşlar, müziği güzel bir Sovyet devrimci marşına ait olan "ağıt" marşını söylediler.

Saygı duruşundan sonra, Yıldırım Gıneli yoldaş, Bedir yoldaşın yaşam öyküsünü anlatan bir konuşma yaptı. Bunu ve toplantıdaki öteki konuşmaları bu sayfalarda yayınlıyoruz.

Bedir yoldaşın yaşam öyküsünden sonra parti örgütlerimizden gelen çok sayıda mesaj okundu. Bu mesajlarımızı da bu sayfalarda yayınlıyoruz.

Mesajların okunmasından sonra Mahmut Civanoglu yoldaş, geçen yıl Ozan Öncü yoldaşın Bedir yoldaş için yazdığı güzel bir şiirini okudu. Bu şiirden sonra Emine Engin yoldaş güçlükle başlayabildiği konuşmasını yaptı. Uzun yıllar çok yakın arkadaşlık

ve yoldaşlık ettiği Bedir yoldaşın ölümünden sonra anmak, hepimize olduğu gibi, ona da zor geldi.

Emine Engin yoldaşın konuşmasından sonra bir yoldaş Nazım Hikmet'in çok güzel bir şiirini okudu.

Bundan sonra Yürükoğlu yoldaşımız, Bedir yoldaşın yaşatılmasının en güzel yollarından biri olan, onun 5 özenilesi özelliğini bizlere anlatan ve aynı zamanda bu yıl parti çalışmalarını aydınlatan konuşmasını yaptı. Bu konuşmayı Kavga ve Yorum sayfasında yayınlıyoruz.

Yürükoğlu yoldaşın konuşmasının ardından yine korumuz sözlerini Ozan Öncü yoldaşın Bedir için yazdığı, Mahmut Civanoglu yoldaşın bestelediği "Kavga senin sevdan mıydı" adlı

türküyü salonun katılımıyla okudu.

Bu türküden sonra, videodan Bedir yoldaşımızı seyrettik. 1963-1965 yılları arasında Robert Kolej'de okurken, okulun folklor ekibiyle bir köyde gösteri sırasında ekip başı olarak konuşmasını ve kılıç-kalkan ekibindeki oyununu izledik. Ayrıca, partimizin 3. Konferansında konuşma yapışını, bir özveri taarruzu kapanış gecesindeki fıkra yarışmasında fıkra anlatışını ve bir başka özveri taarruzu kapanış gecesinde son yarışmaları yönetişini izledik.

Bedir yoldaşımızı anma toplantısını, son olarak *Enternasyonal*'i söyleyerek kapattık. Onu, son nefesinde bile dilinden düşürmediği partisi, yaşamını adadığı Türkiye devrimi için mücadelede ve devrimin zaferinde yaşatacağıdır.

Anma toplantısında Yıldırım Gıneli yoldaşın yaptığı konuşma

Unutmadık, unutmayacağız

O çalışkanlığıyla, coşkusıyla, sevgisiyle, bilgisiyle, yaratıcılığıyla, inancıyla, militanlığıyla hepimizin gönlünde, hem insan olarak, hem de kendisini partisine ve komünizme adanmış bir savaşçı olarak yatıyor.

Türkiye Komünist Partisi'nin yöneticilerinden, büyük komünist savaşçı Bedir Aydemir yoldaşın ölümünün birinci yıldönümünde, onu anmak için biraraya gelmiş bulunuyoruz.

Şimdi sizleri, devrim ve komünizm kavgasında toprağa düşen komünistlerin, devrimcilerin, Romanya'da karşı-devrimin saldırısı karşısında sosyalizmi savunurken can veren Romanyalı komünistlerin, işçi milislerinin ve bugün burada andığımız değerli yoldaşımız Bedir Aydemir'in anısına saygı duruşuna çağırıyorum. (Saygı duruşu)

Yoldaşlar, dostlar,

Bundan tam bir yıl önce, 31 Aralık 1988'de, yakalandığı amansız hastalıktan kurtulamazken genç yaşında aramızdan ayrılan ve pek çoğumuzun Mevlüt yoldaş olarak tanıdığı Bedir Aydemir yoldaşımız, 11 Şubat 1947'de İstanbul'da doğdu. Burjuva kökenli bir aileden geliyordu. İlkokulu Turhal'da, orta öğrenimi Talas Amerikan Koleji'nde tamamladı. 1968'de Robert Kolej'den elektrik mühendisi olarak mezun oldu ve burs alarak Londra Üniversitesi'nde Optimal

Sistem Kontrol Mühendisliği alanında master yapmak için İngiltere'ye geldi.

1975'te doktorasını tamamlayarak askerliğini yapmak üzere Türkiye'ye döndü.

1976-1977'de Ankara'da ODTÜ'de, 1977'den 1980'e kadar ise İstanbul'da Boğaziçi Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yaptı.

İlk evliliğini İngiltere'de tanıştığı Polonyalı kız arkadaşıyla 1971'de yaptı. İlk oğlu 1978'de, ikinci oğlu 1980'de doğdu. 1982 yılında ilk eşinden ayrılmış ve 1984 yılında Alman asıllı olan ikinci eşine evlenmişti.

İlkokul yılları, babasının mühendis olarak çalıştığı Turhal Şeker Fabrikasında geçti. Kendi deyimiyle, bu yıllar onun için çok öğretici oldu.

Amerikalı misyonerlerin kurduğu Talas Amerikan Koleji'nde geçirdiği yıllar okulun uyguladığı yoğun disiplin altında geçti. Bu dönemin de çok öğretici olduğunu yine kendisi söylüyor.

Robert Kolej'den mezun olana kadar geçirdiği dönemi, yoldaşımız, kendi anlattığı yaşam öyküsünde şöyle tanımlamış:

yükseltiyoruz.

Yoldaşım, son nefesini "yaşasın komünizm, yaşasın partim" diye verdin. Bugün burjuvazi, revizyonistlerin sosyalizmi sulandırmalarını örnek göstererek "komünizm öldü" diyor. Birçok komünist partisi kendisini likide ediyor. Kimisi ad değiştiriyor. Kapitalist ilişkiler sosyalizme taşıyor ve sosyalist ülkeler kapitalizme geri döndürülmeye çalışılıyor.

Bugün senin son sözlerin çok büyük anlam taşıyor. Komünizmi ve Leninci komünist partisi anlayışını yaşatmak bize düşüyor. Bu görevi yerine getirirken, senin son sözlerin bize daha da coşku ve enerji veriyor.

Anın savaşımımıza ışık tutuyor.

Yaşasın komünizm!

Yaşasın partim!

Ege Bölge Komitesi

Örnek bir komünistti içten bir enternasyonalistti

Bedir yoldaşımız, tüm yaşamını işçi sınıfının kurtuluşuna adanmış büyük bir komünistti. O komünizm derin bir bilinçle, sarsılmaz bir iradeyle bağlıydı. Yüksek teorik formasyonunun yanı sıra, tam bir evlem adamıydı. Örnek partili kimliği, partimizin gelişip

güçlenmesinde her zaman belirleyici bir rol oynamıştır.

Bedir yoldaş, 1973 sonlarında Veli Dursun yoldaşın teklifiyle Türkiye Komünist Partisi'ne üye oldu ve Ragıp İçel parti adını aldı. Bu dönemde Londra'daki meşhur Wimpy grevlerinde en ön saflarda militanca savaşımlarını verdi. Partinin İngiltere'de ilk örgüt matbaasının kurulmasına da büyük emeği geçti.

1975'te askerliğini yapmak üzere Türkiye'ye döndükten sonra yoldaşımız, parti çalışmalarını, Türkiye örgütüne bağlanarak sürdürdü. Partinin legal işyerinin kuruluş örgütlenmesinde görev aldı. Türkiye Komünist Partisi'nin o zamanki merkez organı *Atılım*'in Türkiye'de basılmasını gerçekleştiren ilk gizli matbaayı kurdu.

O sıralarda kurulan Türkiye Barış Derneği'ne parti göreviyle girdi. Bilgisi ve yetenekleriyle bu örgütte saygınlık kazandı ve derneğin merkez yürütme kuruluna seçildi. Türkiye Barış Derneği'nin bir yöneticisi olarak, Afganistan dahil çeşitli ülkeleri ziyaret etti.

1979 yılında TKP içindeki Leninci-oportunist ayrışması patlak verdiğinde, Leninci saflarda yerini aldı. Oportunistlerin Lenincileri polise ihbar kampanyasının iyice yoğunlaştığı ortam, onun polisin eline düşme tehlikesini arttırdı, Leninci kanat Bedir

Son sözlerinin anlamı büyük

Bedir yoldaşım,

Sen bir işçi sınıfı aydını olarak Türkiye işçi sınıfının olduğu kadar, dürüst aydınların da onurusun.

Değerli yoldaşım, ömrünü işçi sınıfının kurtuluşuna adadın, bu uğurda yorulmadan çalıştın, devrimci bir öğretmen oldun, onurlu bir insan olarak yaşadın. Senden kalıcı barış konusunda, nükleer savaş ve cephe konusunda somut birçok şey öğrendik.

Aramızdan ayrılalı bir yıl oldu. Ardından yas tutmuyoruz. Anını Türkiye'de devrim savaşında

etmiş olduğu devrimci kazanımlar Gorbilerin ihanet çizgisi tarafından, emperyalizme peşkes çekilmek istenmektedir. Bu uğursuz ihanet çizgisinin ülkemizdeki temsilcileri de Türkiye'deki devrimci mücadelenin önüne set çekmek için çaba harcamaktadırlar.

Bizler Bedir yoldaşımızın devrimci yolunun izleyicileri olarak, burjuvaziye ve Gorbici ihanet çizgisine karşı savaşımızı aralıksız sürdüreceğiz. Sevgili yoldaşımızı devrimci savaşımızda yaşatacağız ve davayı kazanacağız.

Sınıf savaşı durmaz, Bedirler ölmez!

Ege Legal Alan Parti Örgütü

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Fabrikalardan makine sesinden

önce *İşçinin Sesi* gelecek!

Yıl:15, Sayı:386,

Karşı-devrim

yanıtını bulacaktır

14 Ocak 1990

*Emperyalizmin kaçınılmaz doğası bir kez daha sergilendi,
Gorbaçof çizgisi karşı-devrim düzeyine "yükseldi"*

Romanya'da karşı-devrim

-|-

Sanmasınlar hesabı sorulmayacak Döktükleri kan y rd kalmayacak

Mercan Köklü yoldaşımızın, kısa bir süre içinde, büyük emek vererek hazırladığı bu verisel döküm ve değerlendirme yazısını bu sayımızda yayınlamaya başlıyoruz. Gelişmeler bilgilendirmeyi gerektirdiği sürece, dizi de sürecektir.

1989 yılı, sosyalist ülkelerde büyük çalkantı ve altüst oluşlarla geçti. Polonya, Macaristan, Demokratik Almanya, Bulgaristan, Çekoslovakya'da büyük çaplı siyasal değişiklikler oldu. Aralık ayında ise, geçen sayımızın başhaberinde de belirttiğimiz gibi, "yalnızca son 30-40 yıl açısından değil, içinde yaşadığımız çağ açısından son derece önemli, yoğun günler yaşadık." Romanya'da karşı-devrim oldu. Romanya Komünist Partisi'nin liderleri, Çavuşesku'lar öldürüldü.

Genel bir bakış

Romanya karşı-devrimi, Gorbaçof yönetiminin uzunca bir süredir sosyalist ülkelere ve dünya komünist hareketine akıtmakta olduğu zehrin, olası en çarpıcı sonuçlarını göz açıp kapayıncaya kadar geçen kısa bir süre içinde bütün yalınlığıyla sergiledi. Sovyetler Birliği'nde egemen olan Gorbaçof çizgisinin, bütün "reformcu, demokrat, sosyalizmi geliştirmeye yönelik, insancıl vb."(!) maskesini

söküp attı. Bu çizginin *karşı-devrimciliğini*, hiç kuşkuya yer bırakmayacak biçimde ortaya koydu.

Gorbaçof, SBKP 27. Kongresi'nde ki konuşmasında "askeri tehlikenin sıcak noktalarının söndürülmesini" istemiş ve şunları söylemişti:

"Asya ve Pasifik yönünün önemi büyüyor. Bu geniş yörede çelişkilerin birçok kördüğümü var ve bunun yanısıra, bazı yerlerde siyasal durum çok istikrarsızdır. Burada, vakit geçirmeden uygun

çözümler ve yollar aramak gereklidir. Açıktır ki, önce eşgüdümle başlamak, ardından sancılı sorunların siyasal çözümü çıkarına uğraşları biraraya toplamak, böylece, buna paralel olarak, bu temelde, hiç olmazsa Asya'nın çeşitli bölgelerinde askeri çatışmayı yumuşatmak ve oradaki durumu istikrara kavuşturmak uygundur.

"Asya ve diğer kıtalarda *askeri tehlikenin sıcak noktalarının* söndürülmemesi, bunu daha da acilleştiriyor. Biz, Ortadoğu'da, Orta Amerika'da, Güney Afrika'da,

ardından, pazarlığa oturarak yeni bir ödeme planı hazırlanmasına neden olması, uluslararası finans çevrelerini ve ABD yönetimini kızdırdı.

1986'da ABD yönetimi, Romanya'yı "insan haklarının ihlali" gerekçesiyle eleştirdi. ABD Avrupa İşleri Bakan Yardımcısı Palmer, Romanya'ya 1975 yılında tanınan "en çok tercih edilen ulus" (EÇTU-MFN) statüsünün 6 aylığına kaldırılmasını istedi. Romanya'nın buna yanıtı, ABD'nin karar almasını beklemeden 1987 yılında, "en çok tercih edilen ulus" statüsünü tek yanlı olarak reddetmek oldu. ABD de, 3 Temmuz 1988'de Romanya'nın EÇTU statüsünü iptal ettiğini duyurdu.

Romanya'nın Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK) toplantılarında hazırlanan metinlere imza atmak istememesi de ABD ve SSCB tarafından tepkiyle karşılandı. (1988)

Bu ortamda, 1988 Mayıs'ında Çavuşesku yoldaş, kırsal bölgelerde kollektifleştirme ve modernleştirmeye ilişkin ve "sistemleştirme" adı verilen bir plan başlattıklarını duyurdu. Bu plan, ülkenin köylerini tarımsal endüstri komplekslerine dönüştürmeyi öngörüyordu. Uygulamanın 2000 yılına dek tamamlanması bekleniyordu. Çavuşesku yoldaşın 2 Haziran 1988'de yaptığı açıklama şöyleydi:

"Plan, köy ve kentler arasındaki temel farklılıkları, köy ve kentlerdeki çalışma, yaşam ve kültür koşullarını birbirine yaklaştırarak ortadan kaldıracak ve homojen bir toplum için gerekli öncülleri yaratacak." (Financial Times, 21 Haziran 1988) (abç)

"Homojen" (türdeş) toplum üzerine eleştirilerimizi Yürükoğlu yoldaşın Yaşayan Sosyalizm kitabında yapmıştık. Bu nedenle üzerinde durmayacağız. Ancak, bu bir yana, kent ve kır yaşamının birbirine endüstrileşme yoluyla yakınlaştırılması projesi kırı devrimcileştirici etkileri olacak bir projeydi. Karşı-devrimci yönetimin lideri işçi düşmanı Silviu Brucan, bunu şu sözlerle anlatıyor:

"Çavuşesku'nun görünürde anlamsız olan ekonomik politikasının ciddi bir amacı vardı. Onun ideal toplumsal tabanı işçileştirilmiş köylüydü. Bu da 5 milyon kadar insan eder.

"Bilimsel devrim kol işçisinin rolünü azaltıyor. Entellektüelin rolünü öne çıkarıyor. İşçileşmiş köylülerin sivil haklara, basın özgürlüğüne, siyasal haklara fazla ilgisi yoktur. Bu tür soruları yükseltenler entellektüellerdir.

"Son yıllarda yüksek öğretimdeki öğrencilerin sayısında azalma ve yalnızca teknik eğitim veren okulların öğrenci sayısında artış oldu. Çavuşesku, her yerdeki eğilimlere karşı olarak kol işçilerinin sayısını arttırmaya çalıştı. Partinin yeniden proleterleştirilmesi çağrısı yaptı." (Financial Times, 29 Aralık 1989) (abç)

Bir yandan RKP'nin, partiyi proleterleştirmeye yönelik bu doğru tutumu, bir yandan "devrimci işçi demokrasisi organlarının" kurulması ve merkezi örgütlenmesine hız verilmesi, Gorbaçof'un burjuva, yeni sosyal demokrat çizgisi için çok ciddi bir tehlikeydi. Sosyalist ülkelerde geçmişteki oportünizmin yarattığı derin bunalımdan, Gorbaçof'unkinden başka bir yoldan çıkılabileceğinin ipuçlarını bu uygulama taşıyabiliyordu. Dünya komünistlerine örnek olabilirdi. Sov-

yetler bu gelişmeyi görmüş ve tepkiyi örgütlemeye başlamıştı.

Tarımsal-endüstri komplekslerinin asıl hedefinin Romanya'daki Macar azınlığı, etnik Alman nüfusu, hatta Sırp'ları yoketmeye yönelik olduğu yolunda kampanyalar açıldı. Özellikle Macar basınının verdiği bilgiler ışığında, Romanya'da binlerce köyün yerleştirildiği, insanların köylerinden sürüldüğü, vahşi bir baskının sürdüğü, vb üstüne büyük bir yaygara kopartıldı.

"Yerlebir edilen köyler"le ilgili yalanlar

Romanya'nın konuyla ilgili açıklamalarının ardından, Macar TV'si, "milliyetlerin köyleriyle birlikte, evleri, oyma çitleri, mezarlıkları, kilise ve çan kuleleri, yüzyıllar boyu bu yerleşim birimlerinin ulusal karakterini korumak üzere saklanmış olan herşey ortadan kalkacak" diye yaygara kopardı. (Financial Times, 21 Haziran 1988) Macarların gençlik gazetelerinden Magyar Ifjusag "Transilvanya'daki olaylar, yalnızca bir ulusal azınlığın değil, aynı zamanda Avrupa'nın yokedilmesidir" diye yazdı. Kapitalizmin restorasyonu olsa, aklına bile gelmeyen Romanyalı Macar nüfus, şimdi Macaristan'daki yönetimin timsah gözyaşları akıtmasını gerektiriyordu. Emperyalizm, sosyalist ülkelerde hortlayan şövenizmi, kendi bıçağını kanırtmakta, Çavuşesku'nun devrilmesi gerektiği yönündeki propagandayı hızlandırmakta gecikmedi. The Times şöyle yazdı:

"Habsburg hanedanının düşüşünden bu yana Transilvanya'da yaşayan 2 milyon Macarın, şimdi duyulan seslerde onları Romen egemenliğinden 'kurtaracak' müjdeyi aradıkları sanılabilir. "Ancak, duyulan ses, Sovyet zırlı birliğinin öncüsünün sesi değil, batıda Kluj'dan doğuda Braşov'a dek güldür güldür ilerleyen traktör ve dozerlerin sesidir..."

"Romanya'da 13 bin dolayında köy var. Çavuşesku bunların sayısının yarıya indirilmesini, yeni konutların inşa edilmesini istiyor. Bunlar, Transilvanya'nın en güzel manzaralı ve en eski yerleşim merkezleridir..." (The Times, 28 Haziran 1988)

Macar şövenizmini okşayan göz yaşartıcı dilin ardındaki şudur. The Times, Çavuşesku'yla başedebilmek için Sovyet müdahalesine çağrı yapıyor! The Independent da, ondan aşağı kalmıyor:

"Romanya halkının, Kremlin'e karşı kullanmak üzere Romen diktatöre rahat yüzü sağlayan oportünistçe tutumundan dolayı, Batılı güçlere karşı kızgınlık duymaları için çokça neden vardır..."

"Batı, Romanya halkının kaderini unutmamalıdır. Başkan Çavuşesku'nun tek yanlı bir karar reddettiğini hatırlayalım da, EÇTU statüsünü bir daha yenilemeyelim... Çavuşesku, bütün platformlarda uluslararası çapta gözden düşürülmelidir." (The Independent, Başyazı, 28 Haziran 1988)

Bunu, 10 bin Macarın Macaristan'a "iltica" etmesi, Macaristan'ın bunlara "siyasal sığınma" hakkı vermesi, iki ülke arasındaki ilişkilerin hızla bozulması izledi. Macaristan Sosyalist İşçi Partisi MK Politbürosu'nun bir üyesi hortlayan Macar şövenizmini kaşıyan bir dille şu sözleri bile söyleyebildi:

"Transilvanya'yı kurtarmak üzere bir ordu oluşturmaya kalksak, halk orduya kayıt olmak için Tuna'ya kadar kuyruğa girerdi." (The Times, 30 Haziran 1988)

Bu arada Gorbaçof, Çavuşesku'ya insanlara "makinanın vidaları" gibi muamele edilmemesi gerektiğini söyleyerek, kamuoyuna yansımış ilk ciddi "uyarı"larından birini yaptı. (The Guardian, 22 Ağustos 1988) AT yetkilileri, ortaklığa üye ülkelerin Romanya'yla olan ticaret ve işbirliği görüşmelerini durdurduklarını, bu kararın köylerin yıkılması, insan haklarının çiğnenmesi vb. gerekçelerle alındığını açıkladılar. (The Independent, 25 Nisan 1989) Romanya Komünist Partisi'nin yönetiminin başında cadı kazanı kaynatılmaya başlanmıştı.

Yalanlar yalanları kovaladı ama, sonunda, başlığı da yalan olan bir haberinde, burjuvazinin seçme entellektüelleri için yayın yapan Financial Times, işin doğrusunu yazmadan edemedi. Gazete, "Çavuşesku'nun düzeni sağlamak için yerlebir ettirdiği köyler" başlıklı haberinde aynen şöyle yazdı:

"Geçen yıl Batı basınında yer alan, Transilvanya ve Banat bölgelerinde, Macar ve Alman etnik toplulukların yaşadığı köylerin buldozerlerle yerlebir edildiğine ilişkin haberler açıkça doğru değildi. Bu haberlerin, Macar ve Almanların, Bükreş'in azınlıkları Romenleştirme politikasının bir parçası olan 'sistemleştirme'nin özel hedefi haline gelmesinden duydukları korku temelinde ortaya çıktığı anlaşılıyor.

"Bükreş'teki Macar diplomatlardan Gabor İklodi, Transilvanya'da köylerin yıkıldığına dair hiçbir işaret görmediğini açıkladı. Bununla birlikte, 'Transilvanya'daki kent ve kasabaların çevresinde çepeçevre yeni konutlar yapılıyor ve buraya Romanya'nın başka bölgelerinden gelen işçiler getiriliyor, bu da bölgenin Macar karakterini sulandırıyor' dedi.

"Kırlık yörelerde dolaşan Batılı diplomatlar, Bükreş'in çevresindeki bazı köyler dışında buldozerlerle yerlebir edilmiş köy bulamadıklarını söylediler.

"Galiba kırlardaki altüst oluş oldukça yavaş ilerliyor. Belki de yeni daireler inşa etmek için gerekli çimentonun yokluğundan. Öte yandan, Batı'nın protestolarının, yönetimi planlarını değiştirmeye zorladığına inanmak da zor..." (Financial Times, 17 Mayıs 1989)

İşin aslı tam bir yıl sonra, yalana dayalı bir başlığın altına gizlenmiş olarak, kısa bir haberin içinde ortaya çıktı. Ama yeterli zarar verildi, kamuoyu yaratıldı, Sovyetler müdahale yolunda Batı'dan büyük destek bulacaklarını düşünmeye başladılar. Diplomatik saldırılar hızlandı.

1989 yılı başında, Romanya AGİK Viyana görüşmelerinin nihai bildirisini imzalamayı önce reddetti. Ortalık karıştı. Sonunda, 30 küsur devletin baskısıyla Romanya Viyana belgesini imzaladı, ama kendi yasalarına uymayan maddelerini uygulamayacağını da açıkladı. Romanya'nın belgeyi imzalamasıyla birlikte İngiltere diplomatik saldırıya geçti. (21 Şubat 1989) Aralarında İngiliz ajanı olarak ipliği çoktan pazara çıkmış çeşitli entellektüellerin bulunduğu 23 rejim aleyhtarının başına ne iş geldiği konusunda Romanya hükümetinin açıklama yapmasını istedi. Macaristan, Romanya'yı Macar azınlığın yaşadığı yörelerde

insan haklarının çiğnendiği gerekçeyle Belçika'daki BM İnsan Hakları Komisyonu'na şikayet etti. (Frankfurter Allgemeine Zeitung, 22 Şubat 1989)

Gorbaçof ve çömezleri harekete geçiriyorlar

Onların ardından Gorbaçof da harekete geçti. Romanya Komünist Partisi'nin "Moskovacı" olarak bilinen, çeşitli yıllarda görevlerinden uzaklaştırılmış 6 eski yöneticisi, zehir zemberek bir açık mektup yayınladılar. Mektup Batı basınında yayınlandı, emperyalist çevrelerde büyük yankı uyandırdı.

Çavuşesku'yu "halka, sosyalizme ihanetle" suçlayan bu 6 rejim aleyhtarı şunlardı:

Eski dışişleri bakanı Corneliu Manescu (karşı-devrimin ilk günü TV'de konuştu, daha sonra ortadan kayboldu), eski ABD, BM büyükelçisi, 1950'lerde parti merkez organı Scintea'nın editörlüğünü yapmış olan Silviu Brucan (karşı-devrimin perde arkası lideri, bu Çek-Al'da anti-komünist ve anti-işçi görüşleriyle dikkat çeken kişi), 1950'lerde RKP içinde Stalin yanlıları görevden alınırken "Moskovacı" olduğu için görevden uzaklaştırılan parti tepe yöneticilerinden George Apostol, eski başbakan yardımcısı Aleksandru Barladeanu, RKP kurucularından Konstantin Pirvileşku, eski komünistlerden Grigor Raceanu.

Bu ekibin tamamı, RKP'nin "Moskovacı" hizbi olarak 1950-60 döneminde yönetimden uzaklaştırılanlar arasında yer alıyordu. Ancak, ilginçtir, Çavuşesku yönetimi, bunlara tasfiyecilerle bir yaklaşımla yaklaşmadı. Kimi, değişik kereler, devletin çeşitli kademelerinde görev yaptı. Silviu Brucan (ki karşı-devrimci darbeyi uluslararası planda örgütleyen kişidir) karşı-devrimden bir ay önce ülke ülke dolaşma özgürlüğüne sahipti.

Batı basınının bu girişimle ilgili çok ilginç yorumları oldu, bayağı sevinçli görünüyorlardı:

"Saldırının - başkan Çavuşesku'nun ekonomik ve insan hakları politikasının sosyalizme zarar verdiği şeklindeki - açısı, başkan Gorbaçof'un, delidolu ve huzursuzluk verici Romanyalı diktatörün safdışı edilmesi amacıyla bir saray darbesi düzenlemek üzere uygun adayları bulduğuna işaret ediyor..."

"Bunun, Çavuşesku'nun ayağının altındaki halıyı çekme yönünde kararlı ve ciddi bir adım olduğunun bir işareti de, bildirinin altına imza atanların, geçen savaşta (II.Dünya Savaşı'nı) Moskova'da, 1930'lardan itibaren partinin direklerinden biri ve 1950'lerin ortalarında da genel sekreteri olan George Apostol'un yanında geçirmiş olanlar, partinin 'Rusçu' kanadı olmalarıdır.

"Londra'da (İngiliz Entelejansı'nın uzmanlık enstitülerinden biri olan-İ.S.) Kraliyet Birleşik Hizmetler Enstitüsü'nün Sovyet işleri uzmanı Jonathan Eyal şöyle diyor: 'Parti içinde sosyalizmi kurtarmak üzere bir başkaldırı. Bugün bunun rüyası görülüyor.'" (The Independent, 13 Mart 1989)

Böylece gelişmeler hızlandı, AT ülkeleri, Gorbaçof, Macaristan, vb. derken, İngiliz ajanları rejim muhaliflerinin yanında piyasaya çıkmaya, İngiliz "diplomatları", diplomatik sınırları zorlayan ev ziyaretleri örgütlemeye başladılar. Romanya yetkilileri

bu girişimlere tepki gösterdikçe, Batı ülkeleri birer birer elçilerini geri çekmeye başladılar. Kısaç sıkılmaya çalışılıyordu. Bir yandan da Romanya'nın dış borcu sektirmeden geri ödemesi, her ödediği taksitle birlikte elini rahatlatması, Batı'da büyük bir huzursuzluk kaynağı oluyordu. Şöyle diyorlardı:

"1 milyar doları aşkın dış ticaret fazlasıyla - ki bunu büyük ölçüde AT'ye yaptığı ihracata borçlu - 71 yaşındaki lider, manevra alanına sahip. Yiyecek arzını iyileştirmek ve çöküntü içindeki endüstriyel altyapıyı iyileştirmek üzere olanaklara sahip. Şimdi, 7 bin köyün yıkılıp yerine agro-endüstri komplekslerinin kurulmasına yönelik 'sistemleştirme' planını daha rahatlıkla uygulayabilecek." (The Independent, 19 Nisan 1989)

Söylentiler birbirini kovaladı. Romanya'nın Mısır ve Irak'la askeri endüstri kurma, Batı Alman şirketleriyle uzun menzilli füze üretme çabasında olduğu söylenerek, nükleer güce sahip bütün ülkelerin dikkati çekildi. (The Independent, 9 Mayıs 1989)

Macarlar Romanya'nın 2 metrenin de üstüne çıktığı ilan edildiği halde, saatlerce elde dürbün karşıyı gözleyen gözlemcilerce bir türlü görülemeyen "Çin setleri" inşa ettiği haberini yaydılar. SSCB, Romanya'yı sınırda tel örgü bulundurduğu gerekçesiyle protesto etti. (Financial Times, 24 Haziran 1989)

RKP'nin kongresi yaklaştıkça, parti içinde çatlak yaratma çabaları ve beklentileri de yoğunlaştı. Sovyetler de bu yönde taktikler uyguladılar. Pravda, Varşova Paktı liderlerinin Bükreş'te toplandığı gün, Romen yönetimini, iç siyasette izlediği yolla ilgili olarak sert bir biçimde eleştiren bir yazı yayınladı. (The Times, 8 Temmuz 1989)

Hatta yayınlananlardan çıkıyor ki, emperyalist ve "sosyalist" istihbarat servisleri, Çavuşesku'nun öldürülmesinin "fizibilitesini" tartışıp, Çavuşesku sonrasında ne olabileceği üzerine akıl yürütüyor, olası almasıları değerlendirilmeye çalışıyorlardı.

The Times'in, "Bir despotun çevresindeki gölge" başlıklı yazısında "Çavuşesku'nun pençesinin yakında gevşetilmesi gerektiği" vurgulandı ve şöyle akıl yürütüldü:

"M.Gorbaçof'un geçen ay Bükreş'te keşfettiği gibi, güçlerin dağılımı ciddi (bir) analizi olanaksız kılıyor. Çavuşesku'nun ölümünden sonra Romanya Moskova'ya bağlı kalacak mı? Ülkenin sosyalist kurumlarını yeniden inşa edecek mi? Moskova iktidarın el değiştirmesini nasıl etkiler?...

"Aile herhangi bir klasik yoldan - eğer askeri bir darbe olmazsa - devrilemez, ama erki teknokratlarla paylaşmaya zorlanabilir... Doğu-Batı ilişkileri, ölüm sancıları içindeki, dur-sus bilmeyen nepotist (akraba kayıran) bir rejim tarafından tehdit edilmemelidir." (The Times, 8 Ağustos 1989) (abç)

Ama liberaller pek umutlu değillerdi.

"Bay Çavuşesku ölse, ya da görev yapamaz hale gelse bile, onun yerine geçeceklerin Batı'nın ya da Doğu'nun baskılarına boyun eğeceği su götürür." (The Independent, 1 Temmuz 1989)

Bu arada, II.Dünya Savaşı sonrası-

da Romen faşistlerinin, eski kralcı rejimin yandaşlarının kurduğu, anti-komünistlerin karargahlarından olan Dünya Hür Romenler Örgütü, faaliyetlerini hızlandırdı. (The Times, 21 Ağustos 1989) Romanya'nın dışişleri bakanlığı hukuk dairesinin eski yöneticisi Prof.Dumitru Mazilu, (şimdi karşı-devrimci hükümette devlet başkan yardımcısı oldu) BM Ayrımcılığın Engellenmesi ve Azınlıkların Korunması Alt Komisyonu'na gönderdiği gizli bir raporda, kendisinin göz hapsinde tutulduğunu, polisten ölüm tehditleri aldığını yazdı. (Financial Times, 24 Ağustos 1989)

Bu ayların en ilginç haberlerinden biri, o zamana dek bilinmeyen, emperyalist basının da sonradan üstünü küllendirmeyi tercih ettiği bir bildiriye ilişkindi. Romanya'da şimdiye dek bilinmeyen bir muhalefet gurubu, "Ulusal Selamet Cephesi", bir bildiri yayınlarak Çavuşesku yönetimine karşı çıkıyordu. USC'nin bildiri, RKP kongresinden önce delegelere sesleniyor, onları Çavuşesku'yu yeniden parti liderliğine seçmemeye çağırıyordu. (Frankfurter Allgemeine Zeitung, 20 Eylül 1989) Haberin küllendirilmesinin nedeni şimdi daha iyi anlaşılıyor. Bu USC, şimdi karşı-devrimin örgütü olarak erkte olan USC'den başkası değildi. Yani, şu, Aralık ayının 22'sinde "yığın mücadelesinin ateşleri içinde"(!) "kendiliğinden"(!) oluşturulduğu söylenen örgüt! Bu konuya tekrar döneceğiz!

RKP 14.Kongresi ve Malta zirvesinin melun işlevi

Kasım ayının son haftasında Romanya Komünist Partisi'nin 14.Kongresi sona erdi. Aralık ayının ilk haftasında da ABD başkanı George Bush'la SSCB devlet başkanı Gorbaçof, Malta'nın çalkantılı ve karanlık sularında, karanlık kararlar aldılar.

RKP 14. Kongresi'nde konuşan Çavuşesku yoldaş, öteki Doğu Avrupa ülkelerindeki değişiklikleri kapitalizme kapitülasyon olarak nitelerken, "kavak ağaçları elma verir ve sazlık çiçek açarsa, ben de bu tür değişiklikleri yaparım" diyerek, Gorbaçof çizgisine açıktan meydan okudu.

Çavuşesku, yalnızca Gorbaçof'un çizgisine meydan okumakla kalmadı. Diplomasi alanında, bir yandan Çin Halk Cumhuriyeti'ne, ÇKP'ye çağrı yaparak, "sosyalizmin uluslararası bunalımının giderilmesi için" iki ülkenin girişimde bulunmasını istedi. Yani Gorbaçof'a karşı cepheyi genişletmeye çalıştı. Öte yandan, yapılacak baskıları göğüsleyebilmek için 3. Dünya ülkelerine, Latin Amerika pazarlarına yapılan ihracatı artırmaya çalıştı.

Ekonomide, Çavuşesku yönetiminin eli, 1989'da büyük ölçüde rahatlamıştı. Dış borç ödenmişti. Önümüzdeki iki yıl içinde yiyecek sıkıntısının ve enerji sorununun hafifletilmesi, endüstrinin geliştirilmesi yolunda hazırlanan programların uygulanmasına, ülkenin uzun yıllardır hazırlandığı ileri atılımın ilk adımlarına geçildiği duyuruldu. Siyasal alanda, "devrimci işçi demokrasisinin organları" adı altında işçi sınıfını devletin yönetimine daha çok çekmeye yönelik bir örgütlenme girişimi başlatılmıştı. Hatta darbe öncesinde Türkiye'de bulunan turizm bakanının yaptığı açıklamaya göre, çok partililiğe geçme konusu parti içinde görüşülüyordu. (Cumhuriyet, 16 Aralık 1989)

RKP Kongresi'nde ne emperyalizmin ne de Gorbaçof'un beklediği olmadı. Kongre Çavuşesku yoldaşı oybirliğiyle genel sekreterliğe seçti. Bu, emperyalizmin ve emperyalizmin "has adamı" Gorbaçof yönetiminin "bardağını taşıran son damla" oldu! Gorbaçof ve Bush Malta'da zirve için biraraya geldiler.

Malta zirvesi öncesinde Romanya çevresinde hummalı bir faaliyet sürdü. Çavuşesku'nun öldürülmesi, "saray darbesi", askeri darbe, etnik ayaklanma, Sovyet müdahalesi vb. birçok alması basında açık açık tartışılır oldu.

Karşı-devrimden sonra açığa çıktı ki, Batı basınının "evinin elektriği, ısıtması yok, kendisi göz hapsinde" diye hakkında viyaklayıp durduğu Silviu Brucan, kasım ayında yurtdışındaydı, Londra ve Moskova'dan karşı-devrim vizesini almakla meşgulüdü. Karşı-devrimden sonra 3 Ocak 1990'da İngiliz 4.Kanal televizyonuna bir açıklama yapan Silviu Brucan, kasım ayı içinde İngiltere dışişleri bakanlığı müsteşarı William Waldegrave ile görüştüğünü, yapacakları darbe için olur aldığını, destek sözü verildiğini, aynı şekilde Moskova'ya giderek, adını açıklamamaya söz verdiği Sovyet yüksek yetkililerinden de destek sözü aldığını açıkladı. Brucan görüş-tüklerinin adını vermemeye söz verdiğini belirtti.

İngilizlerin "saygıdeğer" gazetesi The Sunday Times'in Çavuşesku yönetiminin devrilmesine ilişkin kullandığı dil bile, emperyalizmin ne denli telaş içinde olduğunu anlatmaya yeter:

"Batılı diplomatlara göre ülkeyi selamete götürebilecek iki olanaklı yol var: Ya, belki Moskova tarafından hazırlanacak bir 'saray darbesi' ya da Çavuşesku'nun ölmesi. Ama, ilgi konuları arasında okumak, sinema, müzik ve spor olan başkan, sağlıklı ve zinde görünüyor. Ve Gorbaçof, şimdiye kadarıyla, eyleme geçmede tereddüt içindedir. (The Sunday Times, 19 Kasım 1989) (abç)

Gazete, Sovyetler'e mesaj veriyor. Çavuşesku'nun öleceği yok, darbeyi yapın, neden tereddüt ediyorsunuz, diyor. The Times da umutsuz gibi görünüyor: "Parti içinde ya da dışında herhangi bir ayaklanma, başkaldırı işaretine rastlanmıyor." (The Times, 28 Kasım 1989) Ama, haberin "inceliği" şu ki, The Times umutsuz değil. Tersine, Sovyet yönetimini Çavuşesku'yu devirme girişimini üstlenmeye ikna etmeye çalışıyor.

Kısacası, emperyalist basın, Gorbaçof'u Malta zirvesinde Bush'la işi kesin olarak bağlamaya ve artık zaman yitirmeden, Çavuşesku'ya belini düzeltme ve dünyaya "kötü örnek"(!) olma fırsatını vermeden "sorunu çözücü" eyleme geçmeye davet ediyor! Beklentiler o yönde. Örneğin devrik Romen kralı Mihail, yıllardır tozlu rafta beklediği İsviçre'den hem Gorbaçof'a hem de Bush'a mektup yazarak, Romanya'ya karşı "önlem" alınmasını istiyor. Karşı-devrimcilerin Malta umudunu Milliyet'in muhabiri şöyle aktarıyor:

"ABD başkanı George Bush ve Sovyet lideri Mihail Gorbaçof'un önümüzdeki günlerde Malta'da yapacakları zirve toplantısına Romen aydınlar ve rejim aleyhtarları büyük umut bağlamış.

"Malta zirvesi Romanya'da bir şeylerin değişmesine yardımcı olabilecek mi?

Bunu zaman gösterecek." (Milliyet, Ali H.Yurtsever, 27 Kasım 1989)

Gerçekten, Cumhuriyet'in de yazdığı gibi, Malta zirvesinin "Orta Avrupa'daki 'solcu' hükümetler"i de içeren gündeminden söz ederken, Gorbaçof "herşeyi görüşeceğiz, Doğu Avrupa da dahil" dedi. (Cumhuriyet, 3 Aralık 1989) Malta'da Gorbaçof ve Bush'un, Romanya karşı-devriminin son rötuşlarını yaptığını "zaman gösterdi".

Karşı-devrimin gerçekleşmesi ve Çavuşesku yoldaşların kurşuna dizilerek öldürülmesinin ardından karşı-devrimci hükümet, Ulusal Selamet Cephesi, Romen halkının yiyecek gereksinimlerini karşılamak üzere, başta Sovyetler Birliği olmak üzere yabancı ülkelere yiyecek ihracatını keseceğini açıkladı. (The Times, 29 Aralık 1989) Buraya kadar çok ilginç değil. The Times'in haberi asıl bundan sonra çooook ilginçleşiyor ve Romanya karşı-devriminin uluslararası eşgüdümlü olarak tezgahlandığını ortaya koyan bilgiler veriyor. Aynen okuyalım:

"Başkan Gorbaçof, Malta'da Başkan Bush'a, Sovyetler Birliği'nin kısayat geçirecek kadar yiyecek ve enerji depolamış olduğunu söyledi. ABD'nin bazı Sovyet uzmanları, Romanya'nın yiyecek ihracatında kısıntıya gitmesinin yine de Sovyetler açısından bazı darlıklar doğuracağını, özellikle et ve taze sebze sıkıntısı çekileceğini, Moskova'nın bu sorunu çözmek için biraz döviz harcaıyıp, başka ülkelere ithalata gideceğini belirtiyorlar...

"Sovyetler Birliği'nin donmuş ve taze et ithalatının %15'i ve konserve et ithalatının %10'u Romanya'dan geliyor...

"Uzmanlardan Bay Foster, Sovyetler Birliği'nin çoğu yıldır ilk kez ABD'den tereyağı aldığını söyledi... Bir başka uzman, Bay Steinburger, Sovyetler Birliği'nin bir süredir dünya yiyecek ve mal pazarlarını yakından izlediğini ve Romanya'dan gelmesi duracak malları bu pazarlardan rahatlıkla elde edebileceğini belirtti." (The Times, 29 Aralık 1989) (abç)

Bu haber, Çavuşesku öldürülüp Romanya karşı-devrim anaforuna sokulduktan sonra yayınlandı. Sorun "çözümlendikten" sonra ne kadar rahat, ne kadar açıklayıcı haberler yazıyorlar. Malta'da Gorbaçof'la Bush Sovyetler'in et gereksiniminin giderildiğini görmüşler. Ama Gorbaçof, aslında et konuşmamış, Romanya'da karşı-devrimci darbe girişimini yapmaya hazır olduğuna dair Bush'a tekmil vermiş. Romanya'nın kaderinin Malta'da bağlandığını bu haberden güzel hiçbir şey anlatamaz. Bir de dönüp dünyaya, "Romanya halkının haklı davasından", "kendiliğinden halk ayaklanmasından", "kendiliğinden oluşmuş örgütlenmeden" falan söz ediyorlar.

Ne var ki, sınıf çelişkileri kızıştııkça hayat maskeleri çabuk düşürüyor. Romanya örneğinde 2 hafta bile geçmeden gerçekler sapır sapır ortalığa dökülmeye başladı. Gorbaçof'un "yeni düşüncesi"nin "aklı selim sahibi"(!) emperyalizmle işbirliği ve eşgüdüm içinde, sosyalist ülkeleri, Sovyetler Birliği'ni nereye götürmek istediğinin çıplak örneği olan Romanya karşı-devrimi, işte böyle güzel bir ayna oldu. Dünya komünistlerine akla karayı çok berrak biçimde görme fırsatını bir kez daha tanıdı.

(Devam edecek)

(Baştarafı 6.sayfada)

onların nerede olduğuna ve gelecekte onlara ne yapılacağına ilişkin bazı kanıtlar istiyordu. Zaman devrimcilerden (karşı-devrimcilerden-İ.S.) yana değildi, dolayısıyla karı kocanın pazartesi günü yargılanması kararlaştırıldı.

"Yargılama Boteni kışlasında yapıldı... İki saat süren yargılama sırasında Çavuşesku küstah davrandı. Sürekli masaya vurdu ve işaret parmağını kaldırarak konuştu.

"Yargılama boyunca kamera sürekli Çavuşesku'ları gösterdi. Yargılayanlar ve kurşuna dizilenlerin hepsi öldürülme, Sekuritate'nin suikastlerinin hedefi olma korkusu içindeydi." (Financial Times, "Silviu Brucan'la röportaj", 29 Aralık 1989)

Bu açıklamalar da açıkça gösteriyor ki, Çavuşesku yoldaşlar "yargılama" adı altında, önceden (belki Moskova'da belki de Malta'da) verilmiş bir kararın sonucunda öldürüldüler. Romanya işçi sınıfının karşı-devrimci düşmanları, onlar yaşasaydı şimdi durumun çok farklı olabileceğini başından düşünüp, ona göre önlem aldılar. Çünkü bu, yalnızca Romanya'nın karşı-devrimcileri açısından değil, ama özellikle Gorbaçof'un karşı-devrimci çizgisinin varlığını devrimci bir tehdit olmadan sürdürülebilmesi açısından gerekiyordu.

Bu arada, yangından mal kaçırır gibi, alelacele Çavuşesku yoldaşları öldüren güçler, TV binasını elinde bulunduran daha toylu, daha ateşli ve ince siyasal hesaplara "eskiler" kadar akli ermeyen "genç" karşı-devrimcilerin, "yargılamanın" videosunu televizyondan yayınlama istemiyle karşı karşıya kaldılar. Kendi içlerinde büyük bir kavga koptu. Romanya televizyonu 25 Aralık-26 Aralık gecesinde tam 15 kez "video filminin gösterileceği" biçiminde anons yaptı ama vazgeçti. En sonunda TV binasındaki askerler, silahın gücünden yararlanarak "eski"leri video kaydını göstermeye "ikna" ettiler.

Video filminin Romanya televizyonunda, oradan da tüm dünya televizyonlarında gösterilmesi, karşı-devrimciler açısından, zaman ilerledikçe işleyip ağırlaşacak derin bir yara oldu bile. Bütün dünya demokratik kamuoyu, Çavuşesku yoldaşların nasıl göstermelik bir mahkemeye, nasıl uydurma suçlarla yargılandığını, nasıl önceden alınmış bir kararın kurbanı olduklarını gözleriyle gördü.

Çavuşesku yoldaşların "yargılanmalarına" ilişkin bu film, bugünlerde Bükreş'teki bütün dükkanlarda tekrar tekrar gösteriliyor. Ne güzel! Yılların eli kanlı işçi düşmanı Demirel'ini bile haksızlık olduğu yönünde sözler etmeye(!) sevkeden bu film, dünya işçi sınıfının ve karşı-devrimin çıplak yüzünü, aşağılık, Gorbaçofçu çehresini gün 24 saat yaşamakta olan Romanya işçi sınıfının mücadele azim ve kararlılığını daha da yükseltecektir.

Gerçekten, karşı-devrimci Silviu Brucan'ın söylediği gibi, zaman karşı-devrimcilerin aleyhine işliyor. Onurlu ölümleriyle komünizme dünya çapında bir zafer kazandıran Çavuşesku yoldaşların, uyduruk "yargılanma"larını gösteren film, tüm dünya işçi sınıfının karşı-devrimci Gorbaçof çizgisine karşı dişlerini daha da bilemesine yarayacaktır. Türkiyeli komünistler, Çavuşesku yoldaşların kazandıkları bu zaferi daha da ilerleteceklerdir!

Burjuvaların kadın sorununa "ilgileri" birdenbire arttı

İşçi-emekçi kadınının "fk si korku salıyor

Kurtuluşu burjuva partilerde değil, işçi sınıfının siyasal savaşımında bulan işçi ve emekçi kadınlar bütün düzen karşıtı eylemlerde dikkate değer bir aktiflik içindedirler. Bundan ürken burjuvazi, kadınların siyasete katılımını artık engelleyemeyeceğini bildiğinden, madem katılıyorlar, bari burjuva siyasete katılsınlar diye yanıp tutuşuyor, kadınların önünde el etek öpüyor.

Burjuva partilerin, burjuva ve küçük burjuva aydınların, bu türden çeşitli siyasal hareketlerin, derneklerin vb. kadın sorununa "ilgileri" birdenbire arttı.

Bu "ilgi" neden

Aralık ayında, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği adlı örgütün, "kadınların siyasal yaşama ve karar mekanizmalarına katılımı" konulu bir semineri oldu. Seminerde, gerek semineri düzenleyenlerin, gerekse katılıp konuşma yapanların, kadın sorununa niçin bu kadar "ilgi" gösterdikleri de ortaya çıktı.

Seminerin açılışında ikinci konuşmayı yapan Prof. Necla Akat "kadınlar için siyasal alan neden ilgi çekici değil" sorusuyla söze başladı. Bugünün Türkiye'sinde burjuvaziye bu soruyu sordurtan, gerçekte kadınların siyasal yaşama artan ilgisi ve katılımıdır.

Kurtuluşu burjuva siyasal partilerde değil, işçi sınıfının siyasal savaşımında bulan işçi ve emekçi kadınlar, bütün düzen karşıtı eylemlerde dikkate değer bir aktiflik içindedirler. Bundan ürken burjuvazi, kadınların siyasete katılımını artık engelleyemeyeceğini bildiğinden, madem katılıyorlar, bari burjuva siyasete katılsınlar diye yanıp tutuşuyor, kadınların önünde el etek öpüyor. Yukarıda sözettiğimiz seminerde, burjuva liderler, kadınların gönülünü satınalabilmek için müzayedeye çıkmış açık artırmacılara benziyorlardı.

Önce İnönü, "önümüzdeki aylarda yapılacak tüzük kurultayında tüzüğümüze, parti organlarında kadınlara yüzde 25 kontenjan ayıran bir madde koymayı düşünüyoruz" dedi. Ardından Demirel kürsüye çıkıp "sıvayın kollarınızı ben size partimin yarısını vereyim, benim partimde kadının çok değerli yeri vardır" dedi. Tabii bu çok değerli yerin ne olduğu, Nazmiye Demirel'in konuşacak dendiği mitingde konuşturulmayıp, yine süs biberi gibi kocasının arkasında dikilmesinden de belli oldu. Ayrıca Demirel "uygar görüntü istiyorsanız, içinde hanım olmalıdır" diyerek görüntülerle uğraştığını açıkça belli etti. Böyle süslü görüntü için yüzde ellileri, emekçi kadın artık elinin tersiyle itiyor.

Erkek burjuva liderler bu kadar elibol davranınca, kadın burjuvalara yüzde yarışında yer kalmadı. Onlara da "militanlık" düştü. ANAP'lı İmren Aykut konuşmasında şöyle dedi:

"Tek başına, bu iş Donkişot gibi yapılmaz. Ben mücadele alanının dışına çıkıp mücadele edilebileceğine

inanmıyorum. Ben irticaya kesinlikle karşıyım. Tek çıkış yolumuz Atatürk ilkeleridir. Kusura bakmayın bunlar (seminerdeki türbanlı faşist kadınlardan söz ediyor -İ.S.) dindar filan değil. Birtakım yerlerden yönlendiriliyorlar."

ANAP hükümetinin çalışma bakanı İmren Aykut gibi azılı işçi düşmanlarını bile kadın konusunda hem de türbanlı faşistleri hedef alır bir biçimde böyle "savaşkan", böyle "keskin" konuşuran, savaşıma çoktan çıkmış olan işçi emekçi kadındır. Burjuvalar iyi koku alırlar, şu sıralarda da kadınlarda biriken öfkenin şiddetli patlamalara gebe olduğunu koklamışlardır.

Aynı günlerde, SHP, "kadınlar politikaya" diye bir kampanya düzenledi. yasal hakların yeterli olduğunu ama kadınlarca kullanılmadığını(!) öne süren, düzenin kadını geri çekme çabalarını, değil sergilemek, gizleyen bu kampanya da, kadınların politik savaşıma çıkmış olmalarından duyulan korkuyu yansıtır ve bu savaşıma burjuva-sosyal demokrat çizgiye hapsedebilmek amacını taşıyor.

Yine aynı günlerde, Türk Kadınlar Birliği adlı burjuva dernek, kadınların sorunlarına yeterince sahip çıkılmadığını söyleyerek bir kadın bakanlığı kurulmasını istedi.

Bu arada dinci faşist hareketin simgesi olan türban yine serbest bırakıldı. Neden fes değil de türban? Bu da, yoğun siyasal hareketlilik içinde olan kadınları dinci-faşist kanala çekme çabalarının yansımasıdır.

Feminizm de aynı değirmene su taşıyor

Son günlerde, feminist kadın örgütleri de, cinsel tecavüzlere karşı mor iğneler dağıtma, topluca meyhanelere, kahvehanelere gitme, cinsel saldırılara karşı sloganlar içeren rozetler dağıtma, kadın eserleri kütüphanesi ve kadın dayanışma evi kurma gibi bazı eylem ve girişimlerde bulundular.

Feministlerin bütün eylemleri ve girişimleri, kadın sorununu, işçi sınıfının devrimci savaşımının değil, düzenden kopuk bir kadın-erkek karşıtlığının çerçevesinde gördüklerini ve soruna düzen içinde uyduruk çözümler aradıklarını gösteriyordu. Onlar da bu eylemlerle, sömürü düzenini yıkmadan kadınların kurtulabileceği imajını yaratarak burjuva değirmene su akıtıyorlar. Zaten burjuva bir akım olarak çıkıyorlar.

Açlık, sefalet, çocuklu işçi

kadınların çocuklarını bırakacak yer sorunu, emzirme, besleyebilme, giydirebilme vb. vb. tonla yakıcı sorun varken, feministlerin yalnızca cinsel saldırı ve tecavüzleri eylem odağı yapmaları, kadın sorunlarına gerçekte sırt çevirdikleri içindir. Onlar da çok iyi biliyorlar ki, bu sorunların hangisine yapışsalar, işçi-emekçi kadını bir daha durduramazlar. Bu sorunlar, işçi sınıfının genel savaşımıyla çok yakından bağlıdır. Bu yüzden onlar bu sorunlar temelinde ve sınıf savaşımı çevresinde değil, yalnızca kadın-erkek ilişkileri temelinde iş yapmaktadırlar.

Feministlerin bütün eylem ve girişimleri, düzen sınırları içinde çözümler aramaya yöneliktir. İstanbul'da, Fatma Girik'in de desteğiyle bir kadın dayanışma evi kurma çalışmalarını var. Düzeni yamayacak türden, benzeri bir girişimi Bursa'da da Türk Anneler Derneği başlattı.

Öte yandan, Avrupalı feministlerden esinlenen yerli feministlerin, kadın eserleri kütüphanesi kurma yönünde bir girişimleri var. Bu girişim ise tersyüz edilmiş erkek şövenizminden başka birşey değildir. Erkekler yazdılar diye, bilimin, edebiyatın, sanatın, kültürün çok büyük bölümünü kadınlara kapatmayı amaçlıyor. Bir kütüphane düşünün ki, bilimsel bir araştırma yapmak için oraya gittiniz, ama orada yalnızca kadınların yazdıkları kitaplar bulunuyor. Erkeklerin yazdıkları kitaplar ancak kadın konusundaysa olabiliyor. Orada bir bilimsel araştırma yapılabilir mi? Eğer bilim bir silahsa, kim yazarsa yazsın alıp kullanmak gerekmez mi? Zaten yüzyıllar boyu cahil bırakılmış olan kadın cinsini şimdi de bu feministler cehalete hapsedmeye çalışıyorlar.

Biz bugün neyi istersek isteyelim, koca bir tarih, miras olarak önümüzde duruyor. Bütün sömürü toplumları boyunca eğitimsizliğe mahkum edilmiş olan kadınlar-

dan günümüze kaç tane büyük kitap kalabilirdi ki? Bugün de durum fazla değişmedi. Kültürel alanda kadınlar ağırlığıyla hâlâ çok geridedirler ve en parlak örnekler hâlâ erkekler arasından çıkmaktadır. Bu durumda kadınlar için böyle kütüphaneler kurmak, var olan durumun sürmesini istemekten başka birşey değildir. Yalnızca kadınların yazdığı kitapların bulunduğu bir kütüphane kurmak son derece saçma, yersiz, gereksiz ve moda deyimleriyle seksist bir girişimdir.

Bu arada şunu belirtelim ki, son yıllarda, feminist hareketin de yardımıyla, burjuva çevrelerin bilinçli olarak yarattığı bir kavram karışıklığı var. Her türlü kadın hakları savunuculuğunun adı feminizm diye anılıyor. Oysa kadın haklarının gerçek savunucuları Marksist-Leninistlerdir ve onlar feminist değillerdir. Feminizm kadın haklarının, düzeni temize çıkarıcı, kadın-erkek emekçinin birliğini parçalayıcı yönde olan burjuva savunusunun adıdır.

Kadın hakları savunusuna deneliyle feminizm demek, son derece bilinçli ve amaçlı bir sapırmadır. Bu yoldan feminist burjuva ve küçük burjuva özlü harekete destek sağlanıyor. Türkiye'nin keskin ortamında yığınsallaşabilme şansı çok az olan feminist harekete sempati toplanıyor. Bu da yine işçi-emekçi kadınların devrimci kanala doğru akan savaşımından duyulan korkudandır.

İşçi-emekçi kadının öfkesi burjuva ve küçük burjuva siyasetçilerini böyle manevralara iterken, bu durum bizleri de kadınları doğru devrimci çizgide örgütlemenin acilliği açısından uyarmalıdır. Burjuvazinin korktuğu başına gelmeli, işçi sınıfının savaşımıyla atbaşı giden, militan, dev bir kadın hareketi yaratılmalıdır.

Nezihe Dalyan

Bölgemizdeki satılmış sendikacı, bu grevde de ayağına dolandı

Çukobirlik Merkez Yağ'daki grevin "ğr ttiği"

Çukobirlik'in kararlı ve yiğit işçisi şunu çok iyi biliyordu ki, sözleşmeler bir uzlaşma masası bile olsa, bu masaya alınması gereken istemle oturmak gerekir. Ama sendikacı işçilere yine kazık attı.

Günümüz Türkiye'sinde yaşam standardı işçi için artık en önemli ilkesel sorunlardan biri olmuştur. Bunun bilincinde olan, ekonomik savaşında burjuvaziden işgücünün gerçek karşılığıni isteyen, haklı istemlerini eğer veremiyorsa yıkılsın bu düzen diyerek haykırarak kararlı işçi sınıfının bir parçası olarak, 239 yiğit işçimiz, sendika bölge başkanının sözleşme masasında yüzde 225'lik zam teklifinden yüzde 160'a kadar düşüp, sonra da, "fazlasını alamayız, vermezler" demesine aldırış etmeden, 27 Kasım Pazartesi günü Çukobirlik Merkez Yağ tesislerinde grev başlattı.

Bir gün sonra, yani 28 Kasım Salı günü, bölgede yayınlanan *Ekspres* gazetesinde, bölge başkanının demecine rasladım. Aynen aktarıyorum:

"Greve gitmek zorunda kaldık. Biz işçilerimizin biraz daha nefes almasını istiyorduk. Görüşme masasında yüzde 225'lik zam teklifimizi, yüzde 160'a kadar indirdik. İşveren ise yüzde 140'a kadar çıktı. İşveren çok katı bir tutum izledi. Anlaşmazlığı gideremedik."

Bu demec, Çukobirlik'in kararlı

işçisinin, işgücünün gerçek karşılığı gibi en doğal hakkını istemesinin önüne set çekmektir. Bu en hafifinden oportünistliktir.

30 Kasım 1989 Perşembe günü yine *Ekspres* gazetesinde bu kez işçilerin bir demeci yayınlandı:

Hakkımız ödensin, greve son verelim. Grev başlamış durumda, sürdürmeye de kararlıyız. Yüzde 225'lik ilk teklifimize işveren evet derse, grev sona erer. Son teklifimiz bu.

İşçiler özetle böyle diyorlardı. Çok güçlüğe göğüs gerdiklerini, ama her geçen gün alım gücünün azaldığını, hatta evlerini geçin-diremez duruma düşüklerini, bu durumdan kurtulmak için de bir mücadele başlattıklarını belirtiyorlardı. "Haklı istemlerimizde sonuna kadar savaşıcağız" diye bitiriyorlardı.

İlerici Çukobirlik işçisinin bu haykırışına kulaklarını tıkayan, bölge başkanı Erhan Çiftalöz, aynı günlerde başlayan Ceyhan yağ fabrikası sözleşmesini yüzde 140'la bitiriverdi. Arkasından da Çukobirlik işçisine döndü ve "işte kardeşim, aynı işverenlerin fabrikası, orada yüzde 140'la bitti, burada da yüzde 150 ancak

alabilirsünüz" dedi.

2 Aralık 1989 Cumartesi günü *Ekspres* gazetesi, "Çukobirlik Yağ'da anlaşma" başlığı altında şu haberi veriyordu:

"İşçilerin maaşlarında birinci yıl yüzde 150 + 40 bin lira, ikinci yıl yüzde 70 oranında zam yapılırken, kıdem zammı 17 bin, kira yardımı 15 bin, yakacak yardımı da birinci yıl 470 bin, ikinci yıl 600 bin, izin harçlığı 200-250 bin olarak belirlendi."

Çukobirlik'in kararlı ve yiğit işçisi şunu çok iyi biliyordu ki, sözleşmeler bir uzlaşma masası bile olsa, bu masaya alınması gereken istemle oturmak gerekir. Ve pazarlık da sınıf güçlerinin çarpışması sonucunda bağlanır.

Oysa, sen, bölge başkanı, işverenin ne verebileceğini kendin saptayarak, hatta yüzde 150'den fazlasını alamayız diyerek, işverene avantaj sağladığını, burjuvaziyle bu tür uzlaşmaları sendikaya üye tüm işyerlerindeki sözleşmelerde yaptığını ve bunu da tüm işçi sınıfının bildiğini unutm. İşçi sınıfına yaptığın ihanetin bedelini ödeyeceksin!

Grevler bir okuldur. Biz işçiler, grevlerden dersler çıkarmalıyız. Çukobirlik işçisi de bu grevden bir ders çıkardı. Bölge şube başkanının, burjuvazinin sendika içindeki bir kolu olduğunu öğrendi.

Alişan Gezmiş, Adana

1990'a yalnızca kavga yılı demek az gelir çünkü

Kıran kırana bir kavga gündemdedir

İşçi sınıfı güçlü ve güçlenmekte olduğunu dosta düşmana göstermeye devam etmelidir, hegemonyasını daha da ilerletmelidir.

1990 yılı, 800 bine yakın işçi için toplu sözleşmelerin yenileneceği yıl olacak.

Türk-İş'e bağlı 628 bin, Hak-İş'e bağlı 40 bin, bağımsız sendikalara bağlı 106 bin olmak üzere toplam 776 bin 134 işçi, burjuvaziyle boğaz boğaza bir kavga için ocak ayından itibaren yeni dönem toplu sözleşme masasına oturacak.

Ocak ayının ilk haftasında toplu sözleşmenin uyumsuzluğa girmesi üzerine 22 bin PTT işçisi, ülkenin çeşitli yerlerine dağılmış olan toplam 600 işyerinde birden yemek boykotuna girdi.

İşçiler işveren temsilcisi olarak masaya oturan TÜHİS'in anlaşmaya yanaşmaması halinde ocak ayının ikinci haftasında greve gideceklerini dile getirdiler.

İşçi eylemlerinin hızından birşey kaybetmeden 1990 yılına taşınması, yaklaşan kavganın büyüklüğünün şimdiden bir göstergesi olmaktadır. Bundan korku duyan, Romanya'daki karşı-devrimden de yüz bulan işverenler, buna karşılık, açıktan sendikal-siyasal gerekçelerle işçi çıkartmaları hızlandırdılar.

Kazlıçesme'de, Omurta işyerinde, yasadışı grev yapımları

gereğesiyle 27 işçinin işten atılması üzerine, öteki fabrikalardan toplanan 500 işçi, patronun bu uygulamasını protesto etmek için militan bir yürüyüş yaptı.

Buna benzer olaylar başka işkollarında da oldu.

Cam işkolunda, geçen yıl imzalanan toplu sözleşmenin bazı maddelerine işverenin uymaması üzerine binlerce işçi toplu vizite eylemi başlatmıştı. Bu nedenle 21 işçi işten atıldı. Kristal-İş sendikası Şişe Cam Holding binasına kara çelenk koydu. İşten çıkarmalara karşı 16'sı Türk-İş üyesi, 2'si bağımsız, 18 sendika başkanı Kristal-İş'te basın toplantısı düzenledi. Yeni yılda, başta İstanbul olmak üzere çeşitli yerlerde, işçi çıkarmalara karşı Türk-İş öncülüğünde yürüyüş ve mitingler düzenleneceği açıklandı.

Petrol-İş sendikasının yetkili olduğu işyerlerinde de aynı nedenlerden dolayı eylemler oldu. Habaş Tıbbi Gazlar işyerinde 8 işçi işten çıkarıldı. İşçiler de buna karşılık 24 saat üretimi durdurdular.

Oyak İnşaat A.Ş.'nin Antalya Çakallar bölgesindeki 440 konutluk inşaat şantiyesinde çalışan

78 işçi sendikalı olma girişimlerinden dolayı işten çıkarıldılar. Yol-İş sendikası, işçileri yalnız bırakmayacaklarını, önce mahkemeye başvuracaklarını belirtti.

Bufalo işyerinde sendikal nedenlerden dolayı 3 işçinin işten çıkarılmasını, işçiler üretimi durdurarak protesto ettiler. Toplu viziteye çıkma eylemlerini de polis müdahale ederek kırdı.

Sefaköy'de kurulu olan Teksen İplik Fabrikası'ndan işveren 25 işçiyi çıkardı. Sendika binasında açık grevine girmek isteyen işçileri Teksif şube yöneticileri engellediler. İşçiler şube yöneticilerinin işverenle işbirliği içinde

Adana Tekgıda-İş'te sendikal demokrasi için savaş sürüyor

Satılmış bir sendikacı v Paksoy'da işçi kıyımı

Sendikal demokrasi için satılmış sendikacılara karşı verilen savaş işverene karşı savaştan ayrılmıyor.

Tekgıda-İş sendikası Güneydoğu Anadolu bölge başkanı Erhan Çiftalöz, işverenlerin sendikal hareket içindeki uzantısı olduğunu bir kez daha kanıtladı.

Kendisini 1979 yılında sendika bölge başkanlığına getiren şu anda karısının başkanlığını yaptığı 4 no'lu şubeye bağlı Yaprak Tütün ve Bakımevi Müdürlüğü'ndeki seçimlerde Çiftalöz'ün büyük bir farkla seçimi kaybettiğini sendikamıza bağlı 8 bin üyemiz biliyor. Kaybettiği halde, Yaprak Tütün fabrikasında çalışan bini aşkın işçi kardeşimizin sendikasız kalmasına, işverenin de dilediği gibi at oynatmasına, dilediği işçiyi dilediği yerde çalıştırmasına neden olduğu da biliniyor. 30 Ekim 1988'de yapılan

delege seçimlerinde yaptığı her türlü seçim hırsızlığına rağmen, seçimi 650 oyla kazanan işçi kardeşlerimizin yönetim yetkisi verdiği gerçek yöneticileri her türlü sahtekarlığı yaparak mahkemelerde sürdürdüğünü, sadece ailevi çıkarlarını düşünüp bu yollara başvurduğunu, sendikamıza bağlı tüm şubelerin yöneticileri ve tüm işçilerimiz biliyor.

Bu kısa özetlemeden sonra, çalıştığımız fabrikadaki işçi kıyımına geçiyorum.

Bahsettiğim 4 no'lu şubede kendi delege gücünü kaybeden, işçi düşmanı başkan müsvettesi Erhan Çiftalöz, Paksoy, Meyna, Fruko Tamek, Efes Pilsen, Emek-sizler fabrikalarında çalışan 1000'i aşkın üyesi olan bizim şubemize, yani 6 no'lu şubeye gözünü dikti. Ekim ayında delege seçimleri başlatıldı. En fazla üyesi olan Paksoy fabrikasında yapılan delege seçimlerine iki liste halinde gidildi. Birinci liste, eski şube başkanı ve kendisinin dalkavuşu olan İsa'nın listesi, ikinci liste, ona ve onun dalkavukluğunu yapan İsa'ya karşı olan listeydi.

Seçim sonuçlarında yapılan tüm seçim sahtekarlığına rağmen seçimi kazandık. Zafer işçinin zaferiydi. Yılların verdiği hıncı vardı. Bunu yüzüne kustuk. Böylece, bir şamar da, Yaprak işçisinin yoldaşı olan Paksoy işçisinden yedi.

Bunu hazmedemeyen işçi düşmanı, Kasım 1989 sonlarında işverenlerle anlaşarak, kendine karşı seçilmiş olan 44 delegeden 11'ini işten çıkarttı. Bu çıkışlar aynı zamanda, Meyna'da, Efes Pilsen'de, Fruko Tamek'de, Emek-siz'lerde çalışan diğer yoldaşlarımıza gözdağı vermektir.

Erhan Çiftalöz! Bunları senin yaptırıldığını, sınıfımızın parçaları olan işçilerimizin hepsi biliyor ve seni gerçek düşmanımız olan işverenlerden ayırt etmeden kinleniyor. Bizlere, yani sınıfımıza yaptığın küstahlığın hesabı sorulacaktır.

Burjuvaziye, sana, senin gibilerine savaş sürüyor, sürecektir. Yaşasın işçi sınıfı!

Yaşasın işçi sınıfı partisi TKP!
Alişan Gezmiş, Adana

İşçinin Sesi'nin notu: Alişan yoldaşımızı yazdığı güzel yazılardan dolayı kutlarız. Daha çok yazmasını bekliyoruz.

Mehmet Erenler

Özelleştirme konusunda çeşitli tepkiler karışık yansıyor

Özelleştirme v farklı sınıfsal zellikler

Sendikal hareket sınıfın sezi ve istemlerini doğru yansıtmalı, gündemini doğru saptamalıdır.

Petkim gibi kuruluşların özelleştirilmesi girişimleri, sendikal hareketten, SHP'den, aydınlardan ve hatta DYP'den geniş tepki topladı. Ancak, bu sıralamadan da anlaşıldığı gibi, tepkinin nedenleri ve sonuçları açısından, tepki gösterenler arasında çok büyük farklılıklar vardır. Burjuvazinin kendi arasındaki çıkar çatışmalarıyla, işçi sınıfının burjuvaziye karşı çıkışları, birbirine karışarak, yanıltıcı biçimde yansımaktadır.

Bir kesim, özelleştirme yabancılaştırma anlamına geleceği için, buram buram ulusçuluk kokan bir yaklaşımla, özellikle de kârlı kuruluşların özelleştirilmesine karşı çıkıyor. "Türkiye'nin malı

yabancıya gitmesin" diye yapılan "protestolar" ortalığı dolduruyor.

Örneğin, eylül ayında İzmir'de Aliağa'nın SHP'li belediyesinin, TMMOB İzmir il koordinasyon kurulunun katkısıyla düzenlediği panelde konuşan ve eski ile yeni sosyal demokrasi arasında köprü sayılan milletvekili Kemal Anadolu, kârlı kuruluşların yabancılarla satılmasına karşı çıktı. TRT ile Tekel'in satılmasını isteyen Kemal Anadolu'un konuşmasından, özelleştirmeye değil yabancılarla satışa karşı olduğu çıktı. Aynı panelde bazı liberal profesörler ve Aziz Nesin de "ulusal sanayii koruma" edebiyatı yaptılar.

Bir başka kesim ise halkın

malı(?) yerli yabancı tekeller peşkeş çekiliyor diyor. Bu kesim hiç olmazsa "yerli tekeller" diyerek, ötekisi gibi ulusçuluk yapmıyor. Ancak koca devlet tekeli yerli tekeli saymayarak, devletin gerçek rolünü gizlemiş oluyor. Sendikal hareketten bu kesime çok örnek vardır.

Gerçekte, Petkim gibi kuruluşlar halkın malı falan değildir. Kapitalizm koşullarında hiçbir devletin malı halkın malı olamaz çünkü devlet burjuvazinin malıdır. Kaldı ki, Türkiye'de devlet tekeli kapitalizmi vardır. Devlet yalnızca tekellerle içiçe değil, aynı zamanda başlıbaşına tekeldir.

İşçi sınıfı açısından hangi ulustan kapitalistin, ya da devlet tekelinin mi, özel tekelin mi onu sömürdüğü temel bir fark yaratmaz. Ancak işçi sınıfı ileride kendi düzenini kurarken, Petkim

gibi kuruluşlar, sosyalist endüstrinin ilk ağızda belkemiğini oluşturacaktır. Bu nedenle doğrusu, emekçiler açısından gereksiz birçok harcama yaptığı için mali bunalıma düşen devletin bunları bozdurup bozdurup harcamasına karşı çıkmaktır.

Sendikal harekette raslanan yanlış tutum, işte bu gerçeklere dayanıyor. İşçi sınıfının, sınıf sezisiyle, Petkim gibi kuruluşları ileride en kestirmeden halkın malı olabilecek kuruluşlar olarak görmesi, bu kuruluşlar sanki şimdi halkın malıymış, devlet sanki şimdi tekeli değilmiş gibi yansıtılıyor. İşçi sınıfının sezileri çarpıtılıyor.

Sınıfın sezileri çarpıtıldığı gibi, karşılaştığı sorunlar da yanlış bir sıralamayla gündemine aktarılıyor. Türkiye'de işçi sınıfının genel grev yapması için yüzbinlerce neden sayılabilir. Doğru bir

çerçevede ele alınırsa özelleştirme de bunların arasındadır ama sıralamada herhalde başka birçok sorundan sonradır. Daha önemli sorunlarda genel grevi aynı ısrarla gündeme getirmeden özelleştirmeye karşı genel grevden söz etmek, sendika yönetimlerinde, burjuvazinin en azından bazı kesimleriyle ortaklık kurmadan eylem yapmama yönündeki eğilimin varlığını bir kez daha kanıtıyor.

Özelleştirme konusu doğru ele alınarak bir genel greve gidilirse, bu burjuvazinin çatlaklarından yararlanmak anlamına gelebilir. Ama doğru ele alınmayınca olacak olan burjuvazinin bir kesiminin, hem de ulusçu yaygaralarla, işçi sınıfının dev gücünden yararlanmasıdır. Sendikal hareket sınıfın sezi ve istemlerini doğru yansıtmalı, gündemini doğru saptamalıdır.

Yeni sosyal demokratlar yine bayatlar

"Yeniler"de yenilik yok

Yeni sosyal demokrasi, Türk-İş kongresine ilişkin tutumuyla, hem eski sosyal demokrasiyle aşık atıyor, hem de onu aklıyor.

Türk-İş kongresi sonrasında eski sosyal demokrasinin takındığı "örnek" tutumu bir başka yazımızda gördük. Şimdi bir de, yeni sosyal demokrasinin, daha kongre bitmeden takındığı tutuma bakalım.

Adımlar dergisinin 25. sayısında, "iş-sendika servisi", Cumhuriyet'in aynı servisini aratmayacak bir yazı yayınladı. Yazıda önce, Türk-İş'in değişmekte olduğu vurgulanıyor ve değişimin olumlu bazı göstergeleri sıralanıyor. Tam insan, şeytan bunun neresinde diye düşüneceği sırada, kuma başlıyor ve şeytanın nerede olduğu anlaşılıyor.

Yazıda olumlu değişimler sayılırken, birden düpedüz sosyal-emperyalist, anti-komünist yorumlar akmaya başlıyor. Bayram Meral'in Ecevit'i kürsüye, "Kıbrıs fatihi zat-ı muhterem" diye çağırması, adeta "bir fetih daha yapsa" isteğiyle veriliyor. Ecevit'in konuşmasında, sosyalist ülkelerde işçilerin(!) komünizmi yok etmek için nasıl da harekete geçtiklerini anlatan gerçek dışı ve düpedüz gerici sözler, en küçük bir eleştirisiz, hatta açıktan onay havası içinde veriliyor.

İşçi sınıfı açısından yapılması gereken, solcu diye sunulan birçok sendikacının gerçek solcu olmadığını, sosyal demokrat, yani burjuva solcusu bir anlayışa sahip olduğunu sergilemekken, yazıda tam tersi yapılıyor. Neyse ki sonunda bunlara sosyal demokrat değil sol dendi diye sevinç duyuluyor. Yani tam da Refik Sönmezsoy'ların değirmenine su akıtılıyor.

Yazı, kongrenin olası sonuçlarına ilişkin yorum yaparken, Balaban'ın listesini destekliyor. Bu liste kazanamazsa, Türk-İş, hem de faşistlerle bütünleşmiş bir sağa teslim edilmiş olacaktır diyor. Böylece, eski sosyal demokrat liste kazanmazsa, kendi yeni sosyal demokrat etkilerindeki Otomobil-İş'i Türk-İş'ten uzak tutmanın kapısını da açıyor.

Bu kongrede "sol"un kazanmaması mucize olur dedikten sonra yazı şöyle son buluyor:

"Bu mucizenin adı ise açıkça beceriksizlik ve kişisellik olacaktır. Sorumsuzluğu ise söylemeye bile gerek yok."

Sosyal demokrasi gerçek sol ile eşitlendikten sonra, bu sözler, sosyal demokrasinin iktidarsızlığından bal gibi de beklebilecek mucizenin bütün suçunu solun üzerine yıkıyor. Yeni sosyal demokrasi böylece hem eski sosyal demokrasiyle aşık atıyor, hem de onu aklıyor.

Yazıda sözü geçen mucize gerçekleşti. Bu durumda yazı, Türk-İş'teki sola kaymayı, tam tersine, sağa teslim olarak gösterme işlevini de yerine getiriyor. Burjuvazinin yalnızca sosyal demokrat kanadına değil, genel çıkarına hizmet ediyor. Eh artık bu kadar da olsun, kolay mı, resmen düzen partisi oldular.

12 Eylül'ün karanlık bulutlarını işçi sınıfı kovaladı

İşçi sınıfı geri sananlar kendileri geride kalanlar

Merhaba yoldaşlar, Ben çok uzun zaman örgütsüz kalmış bir devrimci olarak, yeniden örgütlülüğe kavuşmanın sevincini yaşıyorum.

12 Eylül faşist darbesiyle ülkemizin üstüne karanlık bulutlar çökmüştü. Ama artık durum değişti. İşçi sınıfının, devrimci kadroların, deneyimli ve bilinçli bir kararlılıkla sürdürdükleri mücadele dalga dalga yükselerek, burjuvaziye ve onun silahlı çetelerini artık saf dışı bırakmaya başlamıştır. Bunun somut örneklerini yaşıyoruz. Geçtiğimiz 1 Mayıs buna çok güzel örnektir. Devrimcilerin kararlılığını göster-

mesi bakımından çok net ve çarpıcıydı. Örnekler daha da çoğaltılabilir.

Türkiye'ye devrimci durumun yaklaştığını yadsımaya çalışanlar, burjuvaziyle işbirliği yapanlar çoktan işçi sınıfının gerisinde kalmışlardır. Çünkü işçi sınıfı, hem deneyim birikimine dayanan iç dinamiğiyle, hem de komünist, devrimci öncü işçilerin kararlı ve savaştan tutumları nedeniyle eylemlerini kararlılıkla sürdürdü, şimdi de yeni kavgalara hazırlanıyor. İşçinin gerisinde kalan sözde sosyalistler, sözde "devrimci" sendika ağaları kendi denetimlerinden bağımsız hareket

eden, tavır koyan işçi sınıfı karşısında telaşa kapıldılar, burjuva yasalarının arkasına sakanma yolunu seçtiler.

Bizim sözde devrimci sendika ağaları, sürekli olarak Türkiye'deki küçük ve orta büyüklükteki işletmelerde örgütlenmenin zorluğundan dem vuruyorlar. Biz komünist işçiler bunun zorluğunu zaten biliyoruz, ama bunu başarmak zorunda olduğumuzu da biliyoruz. Bu amaçla yola çıktık, başarıya ulaşacağımıza inancımız tam ve kesindir.

Yaşasın işçi sınıfının haklı mücadelesi!

E. Uyanır, İstanbul

Yalnızca düşük ücret değil, haksızlığın bini bir para...

Burjuvaziye kireç kuyusuna atmalı

Açık söyleyeyim, kızıyorum. Bizim bazı arkadaşlar, haklarını yeterince aramıyorlar.

Sevgili yoldaşlar, Bu mektubumda size İstanbul'da bir kireç fabrikasındaki işçi arkadaşların durumunu anlatmaya çalışacağım.

Benim bir komşum var, iki yıldır bu fabrikada çalışıyor. Arkadaşın kireçten elleri yanmış. Toza karşı da hiçbir koruyucu önlemleri yoktur. Bu arkadaşın çalıştığı iki yıl boyunca, işverenler, onun için yalnızca iki aylık sigorta primi ödemişler. Diğer aylarını ödemişler.

Diğer bir arkadaş yedi yıldır orada çalışıyormuş. Emekli olması gerekiyormuş ama bunlar adamın sigortasını doğru dürüst ödemişler. Olay şöyle olmuş: Arkadaş gününün tamam olduğunu düşünüyor, gidiyor sigortaya, günleri beş altı yıl eksik çıkıyor. Kendisi çok üzülüyor, kızıyor. Hemen Ankara'ya bir dilekçe yazıyor, durumunu kısaca izah ediyor. Ertesi gün fabrikaya geliyor, arkadaşlarına durumunu anlatıyor

hakkınızı arayın, sonra siz de benim gibi olursunuz, ben boşuna çalışmış oldum diyor.

Bir hafta sonra Ankara'dan iş müfettişleri geliyorlar, arkadaşın haklı olduğunu görüyorlar ve herhalde biraz da ilericiymiş ki, hemen duruma el koyuyorlar, işvereni mahkemeye veriyorlar. Mahkeme dosyasını hazırlamak için müfettişler fabrikadaki arkadaşlarla konuşmuşlar, çalıştıkları ortamı, koşulları, haklarını vb. sormuşlar. Patron yanlış olanlar sorunların varlığını inkar etmişler. Bazı arkadaşlar doğruyu söylemişler. Bu temelde mahkeme kazanılmış. Arkadaşın o güne kadar ödenmemiş tüm primleri ödenmiş ve arkadaş emekli olabilmiş.

Bu fabrikada cumartesi pazar tatili diye birşey yok. Bayramlarda ise herkes az tatil yapar. İşçilerin hiçbir sosyal hakları yok. Çalışma şartları kötü, sendikaları yok. İşverenler, verdikleri 300-350

bin lira sigortayı 140 bin lira gösteriyorlar ve bir de ödemiyorlar. Ama açık söyleyeyim, kızıyorum. Arkadaşlarımız haklarını yeterince aramıyorlar.

İşte böyle yoldaşlar. Burjuvazi bizi sömürdükçe sömürüyor. Nelere boyun eğiyoruz ve neler başımıza geliyor. Hakkını aramazsan boşuna çalış dur, elde birşey yok.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Bahar Uluçam, İstanbul

Sosyal demokratlar artık açık konuşmaktan bile korkuyorlar

Türkç den Türkçeye ç vir

Dünyada esen *glasnost* rüzgarlarının da etkisiyle, sosyal demokratlar artık allegorik dil kullandıkları için, Ali Sirmen'in *Cumhuriyet*'te yazdığı bir yazıyı Türkçeye çevirerek aşağıda yayınlıyoruz.

Türk-İş kongresine ilişkin yalan yanlış birçok yorum yapıldı ama bunlardan herhalde en iğrenç olanı, *Cumhuriyet*'te Ali Sirmen'in yorumuydu:

"Ve Şevket Yılmaz, bir kez daha Türk-İş'in en yüksek yönetim görevine getiriliyor...."

"Tek örgüt içinde, bir türlü sağ, işbirlikçi ve teslimiyetçi kadroyu alaşağı edemiyor Türk işçileri.

"Denebilir ki 'Türk-İşpek kendine özgü bir kuruluştur, Türkiye'de işçi sınıfının gerçek temsilcisi olan DİSK'in davranışlarına bakmak gerekir'.

"Bu görüşte bir haklılık payı yok değil. Nitekim DİSK'in tavrı, Türk-İş'ten her zaman çok farklı olmuş, DİSK'in yöneticileri, başta Başkan Abdullah Baştürk olmak üzere, 12 Eylül döneminde onurlu bir direniş göstermişlerdir...."

"Ancak, bu onurlu direniş, bu parlak savunmalar yapılırken, bir zamanlar Taksim Alanı'nı dolduran yüzbinlerden acaba kaç kişi vardı dinleyici sıralarında?"

"Bu olgu da 12 Eylül'ün özel koşullarına bağlanabilir.

"Ama ya sonrasında ne demeli?"

"Abdullah Baştürk'ün savunması, 12 Eylül sonrasında Çağdaş Yayınları tarafından yayımlandı. Ve yayınevini en az satan kitabı oldu.

"Koskoca işçi sınıfı içinden 2 bin kişi bile çıkmadı DİSK Genel Başkanı'nın 12 Eylül'de biraz da kendilerini kapsayan onurlu ve içerikli savunmasının ne olduğunu merak eden.

"Şimdi de tek üst sendika örgütü olan Türk-İş'te sağcı işbirlikçi kanadın egemenliğinin bir türlü kurulmadığını görüyoruz.

"Bu olgu karşısında, SHP'ye dönüp de bu partinin sosyal demokrasi ilkelerine yeterince özen göstermediğini söylemek, doğrusu biraz garip kaçıyor galiba.

"Her şeyden önce, işçiler ve sendikalarıyla doğrudan ilişkiye girmesi yasal olarak engellenmiş bir partinin gerçek bir sosyal demokrat politika izlemesinin güçlüğüden öte olanaksızlığını görmezden gelemez. Kaldı ki bu engelin aşıldığını varsaysak bile, ilişki kurulan tabanın bilinçsizliği ve hareketsizliği de sağlıklı bir sosyal demokrasinin oluşması önünde bir başka engel olarak durmaktadır.

"...Sosyal demokrat partide kırk köyün sahibi ağaların birden sol kanatta yer almaları hiç kuşkusuz yapısal bozukluğun partiye yansımalarıdır.

"...SHP'yi gerçek sosyal demokrat politikaların üretilebileceği bir ortamı oluşturması için iteklemek, gereğinde eleştirmek zorunludur.

"Ama sosyal demokrat siyasi örgütü irdelerken ve eleştirirken, gerçekleri de gözden uzak tutmamak gerekir.

"Şevket Yılmaz'ın işçi sınıfını temsil ettiği bir ülkede sosyal demokrasiyi sağlıklı biçimde oluşturmak gerçekten güçtür.

"Bu güçlük belki yalnızca Türkiye'ye özgü değil, sanayisi ve işçi sınıfı gelişmemiş, az gelişmiş ülkenin bu

tür güçlükleri vardır." (*Cumhuriyet*, 19 Aralık 1989)

Önce bir noktayı söyleyip geçelim. Böyle bir yazının belirebilmiş olmasıyla, sosyalist ülkelerde hızlanan ve Romanya'daki karşı-devrimle sıçrama yapan değişim süreci arasında yakın bir bağ vardır. Yeni sosyal demokrat Gorbaçov çizgisinin bile karşı-devrimci özünü açık eden Romanya olayları, bu yazıda görüldüğü gibi, eski sosyal demokrasinin işçi düşmanı yüzünü, hepten maskesiz bırakmıştır.

Böyle iğrenç bir yazıya çok ciddi bir yanıt vermek fazla kaçır. Ancak, gerçekleri tepetaklak edebilmek için oldukça allegorik bir dille yazılmış olduğundan, yazının çeviriye ihtiyacı vardır. Biz yazıyı yalnızca çevireceğiz ve aslına sadık kalarak çevirdiğimiz için de, yine tırnak içinde vereceğiz:

"Türk-İş'te sağ kazandı diyelim, belki sola kaymayı yavaşlatıcı etki yapabiliriz. Ama bu yetmez. İşçi sınıfı Türk-İş'i bile değiştirmekten aciz de diyelim ki, o zaman sınıfın kendine, düzeni değiştirme yönünde duyduğu giderek artan güveni belki azaltabiliriz. Hay allah, bu da yetmiyor. Biraz da bölücülük yapalım. Türk işçileri diyerek Kürt işçileri dışalayalım. Sonra DİSK konusunu kurcalayalım.

"DİSK konusunu kurcalayalım ama işçi sınıfı bu konuda da, hem DİSK'e sahip çıkan, hem Türk-İş'te militan birliği savunan tutumu benimsemiş. Biraz hakaret yâğırdırmaktan ve DİSK eski yöneticilerine acıma uyardırmaktan başka bir yol kalmıyor. Bunu da yaptık, gelelim SHP'nin sorunlarına.

"İyi ki sendikalarla ilişki kurmaya ilişkin şu yasal engeller var. Yoksa işçi sınıfının sola kayışını engellemek için yürüttüğümüz çabalar sırasında, onun geriliği değil, tam tersine ileriliği yüzünden ondan hiç yüz bulamamamızı nasıl açıklayacaktık. SHP'de sol kanat olanlar, sosyal demokraside bile sola kaymanın, rejimi korumak açısından tehlikeli olabileceğini bir türlü anlamıyorlar. Ne olur ne olmaz, biraz da onları karalayalım. Bizim ülkede karalamanın bile soldan olması gerekiyor. Bu nedenle, bunlara da kırk köyün ağası diyelim.

"SHP'nin sorunları var ve bunların çözülmesi de kolay değil. Zavallı SHP ne yapsın. Türkiye'de, büyük emperyalist ülkeler gibi süper kâr kırıntısı dağıtılamadığı ve devrimci sınıf mücadelesi bütün gücüyle kendini dayattığı için, SHP'nin işi gücü militan sınıf mücadelesini engellemek olarak çıkıyor ve aynı nedenle işçi sınıfından yüz bulamıyor. Onu eleştirirken bu gerçeği dikkate almak gerekir. Hem de eleştiriye, iteklemeye, Türkiye'nin emperyalistleşmesini daha da iyi desteklemesine yönelik yapmak gerekir. Çünkü, sosyal demokrat politikaların geçici de olsa taban bulabileceği ortam ancak süper kârlarla sağlanabilir.

"Bizim ülkede, sosyal demokrasi biraz sol konuşsa ayaklanma çıkabi-

Sosyal demokrasi işçilerin "geri" olduğunu ileri sürüyor, ama işçiler sosyal demokrasinin geriliğine gülüyorlar.

li. Bu nedenle daha sağ siyasal konumlarda duranlar, örneğin Şevket Yılmaz bile daha sol elbiseler giyebiliyorlar. Oysa biz giyemiyoruz. Giysek patlama olur. Korkudan kongreleri bile kazanamıyoruz.

"Neyse ki, Türk sosyal demokrasi olarak aşağılık duygusuna kapılmayalım. Yalnızca bizde değil, em-

peryalizmin bütün zayıf halkalarında durum hemen hemen aynıdır. Olarında da sosyal demokrasi bir başarı kazanamamaktadır. Üzülmeyin sosyal demokrat dostlarım, ulusal bir yalnızlık içinde değilsiniz."

Çeviri işte böyledir. Sosyal demokratların bu zavallı durum-

larında, onlara verebileceğimiz en küçük bir teselli bile yoktur. Biz de onların şikayet ettikleri, derin ve keskin sınıf çelişkileriyle yüklü bu zayıf halkanın ürünleriyiz, ama biz zayıf halkayı zincirden koparma mücadelesinin erleriyiz. Karşımıza çıkan düşmana ateş ederiz.

Perinçek, Sovyetler'de, hem de 1950'den beri devlet tekeli kapitalizmi var diyor

Devenin nalı

Saçak dergisinin 70. sayısında, Doğu Perinçek'in "Sovyetler Birliği'nde toplumsal sistem: Tekelci devlet kapitalizmi" başlıklı bir yazısı yayımlandı. Perinçek bu yazısında Sovyetler Birliği'nde 1950'lerden beri tekeli devlet kapitalizminin olduğunu söylüyor. Sosyalist ülkelerdeki kargaşalardan yararlanarak, eski teorisini pişirip yeniden önümüze sürmeyi deniyor.

Bu değerlendirmeye, Perinçek iki yönden bilinç bulandırmaya çalışıyor:

Birincisi, tekeli devlet kapitalizminin tüm emekçi halka refah ve güvenlik getirdiğini vurgulamış oluyor. Öyle ya, hele ki Perinçek'in belirttiği tarihlerde Sovyetler'de halk için ev kirası, işsizlik, çocukları okutma vb. sorunlar yok. Devletin çalışanı güvence altına aldığı bir ortam var. Doktor parası ödemediğin, çocuklarının okulunu dert edinmediğin, gelecek korkusu taşıma-

ğın bir ortamda yaşıyorsun. Eğer tekeli devlet kapitalizmi buysa, buna karşı devrimci bir savaş vermenin pek anlamı kalmıyor. Yapılacak iş sınıflar üstü bir çalışmayla onu daha iyi çalışır duruma getirmektir. Doğu Perinçek'in mantığından bu anlaşılıyor. Bu da tekeli devlet kapitalizmini düpedüz aklamaktan başka bir şey değildir.

İkincisi, Perinçek bu görüşüyle, karşı-devrimci Gorbaçov çizgisi üzerindeki ağır günah bulutlarını da dağıtmaya çalışıyor. Gorbaçov'un, emperyalizmle uzlaşmasını, dünyadaki yangınları söndürme isteğini, devrimci savaş verilen yerlerden desteği çekmesini, sosyalist ülkelerde ve son olarak Romanya'da üstlendiği hain rolü bir kalemde siliyor, onu tertemiz ortaya çıkarıyor. Tüm bunların sorumluluğunu 1950'ye hatta daha geriye atıyor. O zaman, bir Huruşçov neyse, hatta Brejnev neyse, Gorbi de

odur. Bu Gorbi'nin bile şaşıracağı bir iltifat olur.

Biliyoruz ki, önce ekilen tohumlar Gorbaçov çizgisine büyüdü, gelişti. Ama bunu demek Gorbaçov çizgisine meşruluk kazandıramaz. Bu yalnızca bir açıklamadır. Herhangi bir yeni yönetim önce adım adım gelişen oportünizmi kesebilirdi, sosyalizmin gelişmesini engelleyen çöpleri temizleyebilirdi. Gorbaçov ise uzun bir zaman sürecinde adım adım ilerletilen oportünizmi bile attı, doğrudan karşı-devrim safında yerini aldı.

Perinçek, 1950'yi tekeli devlet kapitalizmi olarak gördüğüne göre herhalde öncesini de rekabetçi kapitalizm olarak değerlendiriyordur. Perinçek'in sosyalistliği işte bu kadardır. Bu muazzam sosyalistin, Sovyetler'de 1950 yılından beri düzeni tekeli devlet kapitalizmi olarak değerlendirmesine söylenecek tek söz, "devenin nalı"dır.

